

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

63. An Confessarius, qui asseruit imposuisse Titio pro pœnitentia unum
Miserere, vel quinque Pater noster fregerit Sigillum Confessionis? Et quid,
si diceret imposuisse Rosarium B. Virginis pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Ref. si illa fuerit signum culpa mortalis certa, aut dubia, aut peccatorum venialium specialium quoad numerum, vel speciem, secus si fuerit ita leuis, vt ex illa colligi nequeat, nisi tantum, quod certum & commune est, scilicet poenitentem confessum fuisse venialia. Et ita docet Granado in 2.2. controu. 7. tractat. 11. disputat. 6. num. 5. Vnde ego olim dixi fragille sigillum quemdam Confessarium, qui dixit Coronam B. Virginis imposuisse pro poenitentia cuidam suo poenitenti: nam talis poenitentia non solet imponi pro peccatis venialibus, secus autem si poenitentia esset vnum *Miserere*, quinque *Pater*, &c. & ideo optime Malderus tractat. de sigillo, capit. 1.2. dixit non bene fecisse quemdam Confessarium, qui cum cuidam ob graui peccata, sed ignota, iniunxisset in confessione longo tempore publicè audire solemne Sacrum flexis genibus, indicauit eis, qui hoc obiterunt, à se id profectum esse.

RESOL. LXIII.

An Confessarius, qui asseruit imposuisse Titio pro poenitentia vnum *Miserere*, vel quinque *Pater* noster, fregit sigillum confessionis?

Et quid, si discret imposuisse Rosarium B. Virginis pro poenitentia?

Et an Confessarius debeat negare poenitentiam schedulam confessionis petenti, si ex aliqua causa eum non absoluit: Ex part. 1.1. tr. 5. & Milc. 5. Ref. 14.

§. 1. Nominatim contra me affirmatiuam sententiam docet Dicaillus de Sacramentis, tom. 2. tractat. 8. disputat. 1.2. dub. 7. num. 1.2.2. vbi sic ait: Queres an sit contra sigillum, manifestari à Confessario poenitentiam, quam imposuit poenitenti? Respondetur communiter sub distinctione, aut conditione, nempe esse contra sigillum, si poenitentia talis sit, vt indicet, aut suspicandi aniam præbeat quod poenitens confessus fuerit mortalia, quando scilicet poenitentia excedit illam, quæ solet imponi pro venialibus, secus si non excedat. Cardinalis Lugo adhibet exemplum, verbi gratia, semel dicere orationem Dominicam, & Anglicam, vel vnum Psalmum mediocrem, pro sententia refert Henriquez, & Nauarum, & recentiores quos non nominat. Et videtur inquit, probabile, quia sicut non est contra sigillum dicere quod confessus est venialia, sic neque erit dicere quod accepit poenitentiam solitam imponi pro venialibus. Limitat hoc Lugo, nisi poenitentia illa indicet qualitatem peccati, vt si poenitentia fuit oratio leuis pro socio, quem leui aculeato verbo pupugisset, quæ notitia posset præbere occasionem suspicandi tale peccatum. Totum facile admitto, sed in leuis poenitentia exemplis etiam pro venialibus, video discrepantia iudicia. Diana tractat. illo 1.1. 5. part. resolut. 3.1. cum retulisset Granadum, & Malderum, & in prædictam doctrinam consensisset, meritòque reprobasset, eum, qui dixerat, suo poenitenti, quem designauerat, imposuisse pro poenitentia Rosarium B. Virginis, (neque enim hæc poenitentia iniungi solet pro venialibus) subiungit, secus si poenitentia esset vnum *Miserere*, quinque *Pater*, &c. ego tamen intra latitudinem poenitentia venialium, etiam quæ non indicet speciem, aut etiam genus peccati, non facile id admitterim, præsertim hæc posteriora exempla. Huc vsque Dicaillus.

2. Sed ego non recedo à sententia quam docui, & quam me citato adfert, & sequitur doctus, & amicissimus Pater Auersa de Sacramento poenitent. quæstione 18. sectione quarta, vbi ita asserit: Non

debet Confessarius dicere quam satisfactionem imposuit poenitenti, quando est aliquantum gratis, quæ proinde posset indicare mortalia, vel multa, aut grauiuscula venialia poenitentis; licet non frangeret sigillum, si diceret poenitentiam impostam aded leuem, quæ solum denotaret confessionem aliquam venialium, sicut nec dicendo in genere, illum confessum fuisse venialia. Exempla asserit Diana p. 5. tract. 1.1. resolut. 3.1. peccasse contra sigillum Sacerdotem qui dixit se imposuisse cuidam Coronam B. Virginis, non autem dicendo se imposuisse vnum *Miserere*, aut quinque *Pater* noster. Ita Auersa. Et ita etiam docet me citato P. Hermanus Busembaum Societatis Iesv in Medul. Theolog. moral. lib. 6. tract. 4. capit. 2. dub. 1. num. 5. & ex eadem Societate, me etiam citato doctus P. Thom. Tambur. opus. de confess. lib. 5. cap. 3. §. 1. num. 1. in fine, vbi sic ait: Huc reducitur, si confessor reuelat poenitentiam poenitenti impostam, vel publicè peragendam imponat, sed grauem, id est, quæ confuevit iniungi pro mortali, qualis nunc esset (ait Diana part. 5. tractat. 1.1. resolut. 3.1.) Corona B. Virginis, non verò vnicum *Miserere*, quia hoc loquendi modo præbetur, vt dictum est, occasio graue quidpiam aduersus poenitentem suspicandi. Ita ille. Et tandem etiam me citato hanc sententiam sequitur Gesualdus in Theol. moral. tom. 1. tractat. 25. cap. 3. num. 1.2. sic asserens; Dico, non posse confessarium manifestare aliis poenitentiam iniunctam poenitenti in confessione, quando poenitentia esset alicuius momenti, vt Corona, Rosarium, &c. quæ imponi solet pro aliquibus peccatis aliquantum grauius, secus autem si poenitentia fuisset leuissima, quæ imponi solet quotidie pro peccatis quotidianis venialibus, vt *Psalm. Miserere*, vel quid simile. Vide etiam me citato Leandrum de Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 10. q. 4.5.

3. Non igitur est audiendus P. Dicaillus, nam poenitentia vnius *Miserere*, vel quinque *Pater*, supponit tantum peccata venialia in genere, nec vllum in particulari designat: ergo negandum est eius manifestationem frangere sigillum nam potest confessor reuelare peccata venialia alicuius in genere dumtaxat, quia qui confitetur manifestè ostendit se habere saltem peccata venialia, vt & melius probat Leander de Sacrament. 10.1. tract. 5. disp. 10. quæst. 10. & Lessius in 3. part. D. Thom. quæst. 1.1. de sigillo confess. art. 2. n. 88. & Præpositus in 3. part. q. 1. de sigillo dub. 3. n. 26.

4. Sed quia hic Sermo incidit de sigillo confessionis; Quæro, primò an Confessarius debeat negare poenitenti schedulam confessionis petenti, si ex aliqua iusta causa illum non absoluit? Et nominatim contra me respondet Dicaillus affirmatiuè, vt supra dub. 7. num. 1.19. vbi sic ait: Iam verò de petente schedulam confessionis, Coninch supra num. 14. putat Confessarium teneri Schedulam, & attestationem confessionis præbere ei, qui ob defectum dispositionis, vel aliam causam non absoluitur, verbi gratia, si audiuit famulos alicuius Principis, qui factæ confessionis solet testimonium inquirere; Probat, quia alioquin proderet peccatum, & indispositionem poenitentis, nec ideo Confessarius mentietur, verè enim dicit illum fuisse confessum; Cum Coninch sentiant Fagundez, & Moscosus, quos refert, & sequitur Diana tract. 1.1. 5. part. resolut. 2.1. & ait non esse audiendum Bonacinam negantem teneti dare schedulam.

5. Mihi tamen magis probatur sententia Bonacinæ, quem & audit, & refert, & sequitur Lugonumer. 87. nempe negandam esse Schedam. Neque enim tunc Confessarius ex se reuelat directè, vel indirectè peccata, sed tantum non vult affirmare, vel dare Schedam

Vt in annoe. præterita.

Quæ hic est prima post præteritam.

Schedam confessionis non ritè factæ, alioquin pateret via, vt multi nequam sic venirent ad confessionem indispositi ad decipiendos dominos, imò etiam Parochos testimonio Confessarij. Talis autem peccator sibi debet imputare, quod inde reuertet. Huc vsque Dicastrillos; cui adde etiam nominarim contra me Leandrum *de Sacrament. tom. 1. v. 5. disp. 10. n. 80.*

6. Sed ego iterum adhæreo contra Dicastrillum, & Bonacinam opinioni P. Coninch, dico igitur, quod confitentibus, tamen ob indispositionem absoluti non sint, Confessarius testimonium dare debet factæ confessionis. Nam Confessarius violat sigillum confessionis, si directè, vel indirectè significet, se penitentem suum ob indispositionem non absoluisse. Hoc autem Confessarius significat, si alius dans huiusmodi Schedulam, neget illi propter indispositionem, confirmatur ex eo, quod huic homini publicè petenti Sacram Eucharistiam, perinde, ac alius danda est, ad infamiam eius vitandam. Ergo ob eandem causam perinde, ac alius Schedulam testimonij dare debet. Neque tunc Confessarius mentitur, cum sit ipsi confessus, licet non absolutus.

7. Et ita hanc sententiam præter Doctores à me alibi adductos, tuetur Pater Tamburinus *opuscul. de confess. lib. 5. cap. 3. §. 9. num. 16.* sic asserens. Hinc collige, quando famuli, vel scholares debent superioribus testimonium suæ confessionis asserere, debere Confessarium illud dare (intellige iis, qui confessionem saltem inchoarunt, licet propter aliquid abolitionis beneficio caruerint:) Ratio est, quia si non darent, proderent indispositionem eorum, quam ex inchoata confessione cognouerunt; nec dando mœtuntur, quia iam illi initium fecerunt confessionis. Ita ille. Et ex eadem Societate Amicus in *curf. Theolog. tom. 3. disput. 14. sect. 1. artic. 9.* & Layman, in *Theolog. moral. lib. 5. tractat. 6. capit. 14. num. 8.* rectè Itaque Iacobus Marchant, in *resolut. pastor. tractat. quinto, post capit. 4. in appendice de sigillo casu 3.* sic ait: Si Confessarius audierit confessionem, & confitentem non absoluerit ob indispositionem, & indignitatem non solum non potest dicere; ego eum non absolui, sed etiam putant multi eum teneri dare Schedulam testem confessionis, si hoc urgeat penitens. Sic contingere potest quando vel discipuli suis magistris, vel famuli suis heris, vel Religiosi suis Superioribus tenentur referre testimonium suæ confessionis. Negando enim posset aliquo modo prodere sigillum, & peccatorem, dando autem non mentitur, quia tantum testatur esse confessos, quod verum est. Et si quidem coram aliis confessus est, & coram ipsis petit testimonium, certum est nullatenus posse ei negari, quia ingeneraretur suspicio, quod non fuisset absolutus.

8. Sed circa præsentem difficultatem media via incedit Pater Auerfa *de Sacrament. Penitent. questione decima-octaua, sect. secunda,* & sic distinguit; Aut nescitur penitentem ad talem certum Confessarium accessisse, vt contingit in ciuitatibus, & Ecclesiis, in quibus est copia Confessariorum: E tunc potest Confessarius tuto negare Schedulam penitentem quem non absoluit, absque vilo reuelationis periculo: quia si ipsemet penitens dicat se accessisse ad illum Confessarium, & ab eo fuisse sibi negatam Schedulam, ipse se prodet. Debet etiam Confessarius negare, nec poterit licitè concedere, quando videt penitentem velle ea abuti ad decipiendum superiorem, & eludendum præceptum. Poterit tamen concedere, secluto hoc periculo, nec mentietur dicendo se audisse confessionem, non nominando abolitionem.

9. Aut scitur penitentem ad hunc Confessarium accessisse, vt quando Parochus dedit suo subdito licentiam ad alterum, qui solus est in ea villa, vel quando penitens aliis videntibus accedit ad talem Confessarium: Et tunc per se videtur Confessarium posse, ac debere concedere Schedulam, quia aliqui reuelaretur confessio, seu defectus in confessione detectus. Etiam si, inquam, peccator esset abusus Schedula ad decipiendum superiorem, & persistendum in peccato, quia Confessarius non propriè concurreret ad hanc fraudem, sed illam permitteret, ne reuelat ipse confessionem, sicut aliis plurimis modis contingit. Deberet tamen in Schedula dicere tantum se audisse confessionem: quod verum est, & ita in hoc non mentietur: non autem dicere se absoluisse. Taliq; Schedula debent contenti esse quicumq; Superiores, & penitentem admittere, tanquam ritè confessum, & absolutum. Et non expedit, nec tolerandum esset, vt exigeretur etiam expressè testimonium de abolitione. Hæc omnia Auerfa, *vbi supra.* Verùm Henriquez *lib. 6. cap. 12. num. 4.* circa casum propositum putat Confessarium posse talem schedulam ad arbitrium penitentis, vel concedere, aut negare sed potius expedire concedere; Lugus *disputat. 23. sect. 4. num. 87.* Similiter ait posse negare absque fractione sigilli, & posse concedere absque culpa mendacij, sed debere cauere à periculo scandali, ne schedulam det peccatori publico non emendato, aut etiam occulto sic volenti Superioriorem decipere.

10. Sed ego absolute affirmatiuam sententiam teneo contra Dicastrillum, quam præter Doctores superius citatos, inuenio post hæc scripta docere etiam Martinum de San Ioseph in *Adon. confess. vno primo, lib. 1. tractat. 22. de penitent. num. 4.* vbi sic ait: *luzgo por mucho mas probable la opinion de Egidio, de Sacrament. disputacion nona, dnb. num. 14.* Fagundez præcepit, *secundo lib. quinto, capit. 4. numero quarto.* Moscolo in *summa, tractat. 7. capit. 15. numero tertio.* Diana quinta parte, *tractat. 11. resolut. 22. que afirman que tiene obligacion el confessor à dar cedula de confession al que no absoluo, por el peligro de reuelar el sigillo, y que no miente en dar la cedula, porque no se dice mas en ella de que Fulano se confesó, y esto es verdad, pues se confesó, aunque no le absoluiere, demas de que aproncha esso al penitente para cubrir sus pecados; y à nadie daña: Et concedendum est facile, id quod nemini nocet, & petenti prodest. *leg. rescriptum, Cod. de precibus.* Ita Martinus.*

RESOL. LXIV.

An penitens teneatur penitentiam impostam à Confessario non manifestare sub sigillo? Et quid, si ex reuelatione huiusmodi redundaret aliquid mala fame, aut aliqua minus exificatione dignum in Confessore, aut aliquem alium? Et part. 5. tr. 1. Ref. 8.

§. 1. Affirmatiuè respondet Adrian, *quest. vlt. de confess. dnb. vlt. Paludan. in 4. disputat. 21. questione tertia, num. 61.* & Nauarvus in *cap. Sacrament. de penitent. distinct. 6. num. 115.* Sed ex contrarium tene. Dico igitur, si quis penitens reuelaret penitentiam sibi à Confessario iniunctam, non facere contra sigillum, sed solum contra naturalem secretum; quod tamen verum est, si ex reuelatione huiusmodi redundaret aliquid mala fame, aut aliquid minus ætimatione dignum in Confessore, aut aliquem

Alibi in Ref. not. præteriti.